

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 1

Κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου

1. Τα άρθρα 1, πλην των παρ. 2 και 7, 2 και 3 του ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α' 147) καταργούνται. Επίσης καταργείται κάθε διάταξη κατά το μέρος που αναφέρεται στα «καταστήματα κράτησης Γ' τύπου».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α' και Β' τύπου. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 11 παρ. 4 και 5 του παρόντος, στα Α' τύπου κρατούνται οι υπόδικοι, οι κρατούμενοι για χρέη και οι κατάδικοι σε ποινή φυλάκισης και στα Β' τύπου κρατούνται όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι».

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα

1. Το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ούτε είναι μικρότερη από δύο».

2. Το άρθρο 56 ΠΚ τροποποιείται και αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Άρθρο 56. Με ιδιαίτερους νόμους κανονίζεται ο τρόπος της εκτέλεσης των ποινών, που προβλέπουν τα άρθρα 38 και 51-55 καθώς επίσης και των μέτρων ασφάλειας που προβλέπουν τα άρθρα 69-72. Εκείνος που καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης ή κάθειρξης έως δέκα ετών και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η έκτιση της ποινής σε κατάστημα κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου. Στην περίπτωση αυτή, οι καταδικασθέντες υποχρεούνται να εμφανίζονται την πρώτη ημέρα κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωση τους

αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προβαίνει σε συστάσεις, β) διατάζει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα στο κατάστημα κράτησης ή γ) διατάζει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 105 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή. Οι διατάξεις για την κατ' οίκον έκτιση της ποινής έχουν εφαρμογή και: α) στους καταδικασμένους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) στους καταδικασμένους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον διακριβωθεί με τη διαδικασία της ειδικής πραγματογνωμοσύνης της παραγράφου 2 του άρθρου 110 Α ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω της κατάστασης της υγείας τους».

3. Το άρθρο 74 ΠΚ τροποποιείται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάσθηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητας του αλλοδαπού, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλαση του λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειας του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένεια του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του. Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. Το ίδιο ισχύει και όταν η απέλαση επιβλήθηκε από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή.

2. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει την απέλαση από τη χώρα κάθε αλλοδαπού στον οποίο επιβλήθηκε μέτρο ασφάλειας των άρθρων 69, 71 και 72. Σ' αυτή την περίπτωση, η απέλαση μπορεί να διαταχθεί, σε αντικατάσταση αυτών των μέτρων.

3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα έως δέκα (10) ετών. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτηση του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλιννοστούντος ελληνικής

καταγωγής. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και μπορεί να εξετάσει νέα αίτηση για επιστροφή μόνο μετά την πάροδο ενός έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

4. α. Η απέλαση εκτελείται με ενέργειες των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί αλλοδαπών καθώς και τους κανόνες του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου. Πέντε μήνες πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση του κρατούμενου, ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης υποχρεούται να ενημερώνει σχετικά τον εισαγγελέα του τόπου κράτησης, ώστε ο τελευταίος να παραγγείλει άμεσα στην αστυνομική αρχή τη διερεύνηση του εφικτού της απέλασης και την προετοιμασία για την υλοποίησή της. Τουλάχιστον ένα μήνα πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση, η αρμόδια αστυνομική αρχή αναφέρει, με αιτιολογημένη έκθεσή της, στον εισαγγελέα του τόπου κράτησης εάν η απέλαση είναι εφικτή. Σε περίπτωση που η απέλαση είναι εφικτή, εκτελείται αμέσως μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκτιση της ποινής του κρατούμενου. Με αιτιολογημένη διάταξη του εισαγγελέα του τόπου κράτησης, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για ένα μήνα μόνο εφόσον η διαδικασία απέλασης έχει ξεκινήσει και πρόκειται να εκτελεστεί μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα. Μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού και εφόσον η απέλαση δεν έχει πραγματοποιηθεί, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση του αλλοδαπού, του επιβάλλονται όρος ή όροι από τους προβλεπόμενους στην παρ. 3 του άρθρου 100 του παρόντος και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως.

β. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός παρεμποδίζει την προετοιμασία της απομάκρυνσής του αρνούμενος να συνεργαστεί με τις αρχές και να αποκαλύψει τα πραγματικά του στοιχεία, ο εισαγγελέας του τόπου κράτησης μπορεί να παρατείνει την κράτηση μέχρι και τρεις μήνες από το χρόνο της υφ' όρον απόλυσης ή έκτισης της ποινής. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, ο αλλοδαπός παραμένει μέχρι την εκτέλεση της απέλασής του σε ειδικό χώρο του καταστήματος κράτησης ή του θεραπευτικού καταστήματος ή σε ειδικό χώρο των αστυνομικών αρχών που δημιουργούνται για το σκοπό αυτό, με εντολή του εισαγγελέα του τόπου κράτησης. Κατά της εισαγγελικής διάταξης που παρατείνει την κράτηση, ο κρατούμενος μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις, για τις οποίες αποφαινεται αμετάκλητα το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Μετά την παρέλευση του τριμήνου, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση, επιβάλλονται στον κρατούμενο όρος ή όροι από τους προβλεπόμενους στην παρ. 3 του άρθρου 100 του παρόντος και απολύεται αμέσως.

γ. Οποτεδήποτε η απέλαση καταστεί εφικτή κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής, η χορηγηθείσα αναστολή απέλασης ανακαλείται με την ίδια διαδικασία που εκδόθηκε και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για την πραγματοποίησή της για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε ημερών».

5. Εάν, σύμφωνα με την αιτιολογημένη έκθεση της αστυνομικής αρχής κατά την παρ. 4 α' του παρόντος, η απέλαση δεν είναι εφικτή για οποιονδήποτε λόγο και ιδίως επειδή α) ο αλλοδαπός είναι ανιθαγενής, ή αιτών διεθνούς προστασίας ή απολαμβάνει διεθνή προστασία, β) δεν λειτουργεί ή δεν συνεργάζεται η προξενική αρχή της χώρας καταγωγής του, γ) η χώρα του δεν συνιστά ασφαλή προορισμό ή τυχόν επιστροφή συνιστά παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, ή δ) δεν τον δέχεται η χώρα καταγωγής του, τότε, μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκτιση ποινής, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλει υποχρεωτικά με διάταξη τη δικαστική απέλαση, επιβάλλει όρο ή όρους του άρθρου 100 παρ. 3 ΠΚ και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως. Οποτεδήποτε η απέλαση καταστεί εφικτή, εφαρμόζεται αναλόγως το εδάφιο γ' της προηγούμενης παραγράφου».

4. Στο άρθρο 94 ΠΚ προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Ποινές οι οποίες επιβάλλονται για κακουργήματα ή εκ δόλου τελούμενα πλημμελήματα με άσκηση σωματικής βίας, τα οποία έχουν διαπραχθεί από κρατούμενους εντός των καταστημάτων κράτησης κατά άλλων κρατουμένων ή σωφρονιστικών υπαλλήλων, εκτίονται ολόκληρες μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος ο υπαίτιος».

5. Η παρ. 2 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τα είκοσι έτη περιορίζονται σε δεκαπέντε έτη, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαπέντε ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιόμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παράγραφος 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950 "Κύρωση του Ποινικού Κώδικα».

6. Η παρ. 6 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθεται θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε έτη. Το χρονικό διάστημα των δύο πέμπτων ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα».

7. Η παρ. 7 του άρθρου 105 ΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση και από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον διακριβωθεί με τη διαδικασία της ειδικής πραγματογνωμοσύνης της παραγράφου 2 του άρθρου 110Α ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω της κατάστασης της υγείας τους, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού του καταστήματος η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, ε) οι κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά. Ο ευεργετικός υπολογισμός διενεργείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 παρ. 1 του Σωφρονιστικού Κώδικα».

8. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 105 ΠΚ προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Σε κάθε περίπτωση, η προσμέτρηση για τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών ποινής των καταδίκων ή υποδίκων δεν διακόπτεται λόγω νοσηλείας στο Νοσοκομείο

Κρατουμένων, το Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα».

9. Το άρθρο 110 Α ΠΚ τροποποιείται ως εξής:

«1. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106, εφόσον ο κατάδικος νοσεί από σύνδρομο επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια και υποβάλλεται σε τακτική αιμοκάθαρση, από ανθεκτική φυματίωση ή είναι τετραπληγικός, καθώς και από κίρρωση του ήπατος με αναπηρία άνω του εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή από γεροντική άνοια έχοντας υπερβεί το ογδοηκοστό έτος της ηλικίας ή από κακοήθη νεοπλασμάτα, ή έχει υποστεί μεταμόσχευση ήπατος, μυελού και καρδιάς. Η απόλυση χορηγείται, ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106 και στις πιο κάτω ειδικές περιπτώσεις: α) στους καταδικούς με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) στους καταδικούς με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον διακριβωθεί με τη διαδικασία της ειδικής πραγματογνωμοσύνης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω της κατάστασης της υγείας τους. Σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, απαιτείται να έχει εκτιθεί πραγματικά το ένα πέμπτο της ποινής. Σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης η απόλυση χορηγείται μόνο εφόσον ο κρατούμενος έχει εκτίσει πραγματικά πέντε έτη και διαθέτει ποσοστό αναπηρίας 80% ή παραπάνω.

2. Η διακρίβωση της προϋποθέσεως της παραγράφου 1 γίνεται μετά από αίτηση του καταδίκου από το αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), ο εισαγγελέας του τόπου κράτησης διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, το πόρισμα της οποίας υποβάλλει μαζί με την πρότασή του στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Η διαδικασία της πιστοποίησης της αναπηρίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Η απόλυση υπό όρο κατά την παράγραφο 1 σημειώνεται στο Ποινικό Μητρώο του καταδίκου και επεκτείνεται αυτοδικαίως σε όλες τις συντρέχουσες στην έκτιση ποινές, για τις οποίες μπορεί να καθοριστεί συνολική ποινή κατ' άρθρο 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Η καταδίκη κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας για πράξη που τελέστηκε πριν την έναρξη της έκτισης της ποινής, για την οποία χορηγήθηκε η απόλυση υπό όρο, δεν επιφέρει την ανάκληση της απόλυσης.

5. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις δύναται να επιβληθεί μόνο ο όρος της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα. Ανάκληση απόλυσης για παραβίαση όρου δεν χωρεί όταν αυτή προκλήθηκε από λόγους υγείας».

11. Η παρ. 1 του άρθρου 126 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκαπέντε ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν».

12. Η παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο σε ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη τους, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης».

13. Το άρθρο 130 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διάταξη του άρθρου 127 παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους ανηλίκους που τέλεσαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους. Στην περίπτωση αυτή τα αναμορφωτικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση του αναμορφωτικού μέτρου υπό στοιχείο ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 παύει αυτοδίκαια όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων δεν είναι επαρκής και ότι ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, μολονότι αναγκαίος δεν είναι πλέον σκόπιμος, μπορεί να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83».

Άρθρο 3

Τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Η παρ. 2 του άρθρου 45 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2 του παρόντος. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1 του παρόντος. Για την έκδοση της διάταξης απαιτείται προηγούμενη έκθεση του αρμόδιου επιμελητή ανηλίκων».

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 239 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο και προστίθεται τέταρτο εδάφιο ως εξής:

«Γι' αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση αναθέτει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στις κατά τόπους Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων. Η σχετική έκθεση των επιμελητών είναι σε γνώση των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και του κατηγορουμένου».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τους ανηλίκους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα».

4. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 282 ΚΠΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή σε υποδίκους που διαθέτουν αναπηρία με ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υποδίκους που διαθέτουν ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω της αναπηρίας τους. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα».

5. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 282 ΚΠΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου για την προσωρινή κράτηση δεν εφαρμόζονται για κατηγορούμενους που διαθέτουν αναπηρία με ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υποδίκους που διαθέτουν ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω της αναπηρίας τους. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα. Στις περιπτώσεις αυτές, εκτός των άλλων περιοριστικών όρων, μπορεί να επιβληθεί στον κατηγορούμενο και ο κατ' οίκον περιορισμός, καθώς και νοσηλεία σε νοσοκομείο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατόπιν αιτήσεώς του».

6. Η παρ. 6 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη του, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 291. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου».

7. Στο άρθρο 478 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται επίσης στον ανήλικο κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για έγκλημα που αν ήταν ενήλικος θα ήταν κακούργημα και μόνο για λόγους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο».

8. Η περ. ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας».

9. Η περ. ββ του άρθρου 574 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων».

10. Στην παρ. 3 περ. α' του άρθρου 574 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας απαλείφεται η φράση «ή των αναμορφωτικών μέτρων».

11. Η παρ. 1 περ. β' του άρθρου 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στις περιπτώσεις δελτίων που αφορούν περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων του Ποινικού Κώδικα, όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του».

Άρθρο 4

Έκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης

1. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι 3 έτη, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών και μέχρι πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης της κάθειρξης, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής.
2. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής.
3. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης άνω των δέκα ετών απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε.
4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των παραπάνω παραγράφων: α) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και β) μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μετά από άσκηση ενδίκου μέσου του κατηγορουμένου και εφόσον η έκτιση της ποινής τους έχει αρχίσει κατά τη δημοσίευση του παρόντος.
5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται αν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο από τον εισαγγελέα και μέχρι, στην περίπτωση αυτή, να καταστεί αμετάκλητη η σχετική απόφαση.
6. Όσοι απολύονται, κατ' εφαρμογή της παρούσας διάταξης, αν υποπέσουν, μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των δύο ετών, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία έχουν απολυθεί υπό όρο.
7. Στους απολυόμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξη του, μπορεί να επιβάλλει: α) την υποχρέωση τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνση τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλον όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 Π.Κ., κρίνει

σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολυόμενου. Σε περίπτωση που ο τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης.

8. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν, μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

9. Απολύσεις που γίνονται, κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

10. Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε.

11. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης.

Άρθρο 5

Μετατροπή ποινών ανεκτέλεστων αποφάσεων

1. Ανεκτέλεστες ποινές στερητικές της ελευθερίας που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη, που έχουν επιβληθεί με δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και δεν έχουν μετατραπεί σε χρηματικές, μετατρέπονται σε χρηματικές ποινές, ύστερα από αίτηση του καταδικασθέντος που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιο στον αρμόδιο για την εκτέλεση των ποινών εισαγγελέα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Η μετατροπή αποκλείεται, αν η ποινή έχει περιληφθεί ή μπορεί να περιληφθεί σε συνολική ποινή κάθειρξης που εξακολουθεί να ισχύει.

2. Για τη μετατροπή της ποινής αποφασίζει αμετάκλητα το δικαστήριο που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση ύστερα από κλήτευση του αιτούντος. Ο αιτών μπορεί να παραιτηθεί από την κλήτευση, καθώς και να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, εφόσον προβεί σε σχετική δήλωση στην αίτησή του ή σε μεταγενέστερο έγγραφο προς τον εισαγγελέα ή το δικαστήριο. Κατά τη μετατροπή των ποινών του παρόντος άρθρου

εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα.

3. Μετά την υποβολή της αίτησης της παραγράφου 1, δεν επιτρέπεται η άσκηση από τον καταδικασθέντα οποιουδήποτε τακτικού ή έκτακτου ενδίκου μέσου κατά της απόφασης που επέβαλε την κατά τα άνω ποινή ή η άσκηση αίτησης ακύρωσης της διαδικασίας ή της απόφασης. Αν ασκηθεί τέτοιο ένδικο μέσο ή βοήθημα, κηρύσσεται απαράδεκτο σύμφωνα με το άρθρο 476 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Άρθρο 6

Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για τα ναρκωτικά

1. Η περ. β' του άρθρου 31 Ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Σε περίπτωση επιβολής προσωρινής κράτησης ο κατηγορούμενος δύναται να δηλώσει στο κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο της Φυλακής ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο. Για το σκοπό αυτόν συμμετέχεισε πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Ειδική επιτροπή οριζόμενη από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτελούμενη από το ως άνω Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθεται ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κατηγορούμενο να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Το άρθρο 34 παρ. 3 του παρόντος εφαρμόζεται αναλόγως. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω αναφερόμενα καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος προσωρινής κράτησης ή σε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κατά της ελευθερίας ως χρόνος έκτισης της ποινής».

2. Το άρθρο 32 παρ. 1 γ' του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση αναστέλλει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, προσώπου που παρακολουθεί εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εκτός σωφρονιστικών καταστημάτων μέχρι την ολοκλήρωση του, εάν οι ποινές αυτές αφορούν πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκομένου στο θεραπευτικό πρόγραμμα,

εφόσον βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο αυτού του προγράμματος η συνεπής παρακολούθησή του εκ μέρους του διωκομένου. Η αναστολή αυτή χορηγείται υπό τον όρο συνέχισης της παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος απεξάρτησης και ανακαλείται σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών. Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα αναστέλλεται προσωρινά η εκτέλεση των ανωτέρω ποινών έως ότου εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο. Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση, ή σε περίπτωση που δεν εξεδόθη τέτοια, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, η οποία επέβαλε την χρηματική ποινή και τα έξοδα, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού. Το παραπάνω ισχύει και στην περίπτωση του άρθρου 33 παράγραφος 1 περίπτωση α'».

3. Το στοιχείο α' της παρ. 1 του άρθρου 33 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Ανεξάρτητα από τους όρους που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, στερητικές της ελευθερίας ποινές και χρηματική ποινή που επιβλήθηκαν για εγκλήματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, αναστέλλονται υποχρεωτικά για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) έτη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση αναστολής στο δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι της απόφασης. Εάν η αναστολή δεν ανακληθεί η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί».

4. Η παρ. 1 του άρθρου 34 Ν. 4139/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αν καταδικαστεί για πράξη του άρθρου 32 παρ. 1 δράστης που κρίθηκε ως εξαρτημένος και δηλώνει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή

θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, διατάσσεται η εισαγωγή του σε θεραπευτικό ή ειδικό κατάστημα κράτησης ή σε κατάστημα κράτησης ή σε τμήμα αυτού στο οποίο λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, όπου συμμετέχει σε πρόγραμμα παρακολούθησης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού θεραπευτικού προγράμματος. Η ειδική επιτροπή της περ. β' του άρθρου 31, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κρατούμενο να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης».

5. Η παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εάν κρατούμενος για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη ισχυριστεί ότι είναι εξαρτημένος από ναρκωτικά, δηλώνοντας παράλληλα ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε πρόγραμμα απεξάρτησης, διατάσσεται από την ειδική επιτροπή της περ. β' του άρθρου 31 η συμμετοχή του σε πρόγραμμα παρακολούθησης και σωματικής αποτοξίνωσης εντός σωφρονιστικού καταστήματος διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Η ανωτέρω επιτροπή, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει κάθε δυνατότητα στον κατηγορούμενο, που διαγιγνώσκεται ως ψυχολογικά εξαρτημένος από τη χρήση ναρκωτικών, να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης που λειτουργεί εντός του σωφρονιστικού καταστήματος».

6. Το άρθρο 35 του Ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε με επιτυχία εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης και υπάρχει βεβαίωση από αναγνωρισμένο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης που λειτουργεί εκτός του σωφρονιστικού καταστήματος ότι γίνεται αποδεκτός σε αυτό, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, με τον όρο παρακολούθησης του οικείου προγράμματος. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την πρώτη ημέρα κάθε δεύτερου μήνα τη δικαστική αρχή και να συμπληρώνουν ειδικό δελτίο, στο οποίο αναφέρεται ρητά η συνεχής παρακολούθηση, η συναφής πρόοδος, η σταθεροποίηση και η επιτυχής ολοκλήρωση του. Η αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησης του προγράμματος αναφέρεται άμεσα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και το συμβούλιο πλημμελειοδικών προχωρεί σε ανάκληση της απόλυσης.

2. Όποιος καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης για οποιοδήποτε έγκλημα και υποβάλλεται σε εγκεκριμένο κατά νόμο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, μπορεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης, να απολυθεί υπό όρο και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Π.Κ., εφόσον το παρακολούθησε με επιτυχία. Το συμβούλιο μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την υποχρέωση να εμφανίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδικό θεραπευτικό κατάστημα απεξάρτησης και να υποβάλλεται σε εξετάσεις. Αν από αυτές αποδειχθεί ότι ξανάρχισε τη χρήση ναρκωτικών ή αν αρνείται ή παραλείπει να εξετάζεται, το ειδικό θεραπευτικό κατάστημα υποχρεούται να ειδοποιεί τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, οπότε ανακαλείται η απόλυση με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

3. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης σε κάθε περίπτωση θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής.

4. Εφόσον εκείνος που καταδικάστηκε έχει απολυθεί υπό όρο, ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου θεραπευτικού προγράμματος, η καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32, καθώς και το βούλευμα που διατάσσει την απόλυση κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγράφεται μόνο στα αντίγραφα ποινικού μητρώου που προορίζονται για δικαστική χρήση.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 31 περ. β' και 32 παρ. 1 γ' εφαρμόζονται αναλογικά και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού».

Άρθρο 7

Η παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στους ανήλικους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παραγράφους 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλίκων μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Η άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια ως έξι (6) μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί έως έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγηση της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία. Ο χρόνος της χορηγούμενης δοκιμαστικής άδειας υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης του επιβαλλόμενου αναμορφωτικού μέτρου του υπό στ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 ΠΚ».

Άρθρο 8

Τα υπό στοιχεία β' της παρ. 4 και η παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 3860/2010 (ΦΕΚ Α' 111) καταργούνται.

Άρθρο 9 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Ανήλικοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος έχουν καταδικαστεί και εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για πράξεις εκτός των προβλεπομένων στο άρθρο 127 παρ. 1 του ΠΚ απολύονται με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής υπό τον όρο επιβολής πρόσφορου ενός ή περισσοτέρων από τα αναμορφωτικά μέτρα του άρθρου 122 παρ. 1 περ. α' έως ια' του Ποινικού Κώδικα.

2. Κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος η προσωρινή κράτηση ανηλίκων για πράξεις εκτός των προβλεπομένων στο άρθρο 127 παρ. 1 του ΠΚ , αντικαθίσταται με ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα του άρθρου 122 παρ. 1 περ. α' έως ια' του Ποινικού Κώδικα.

3. Κρατούμενοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος ή σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη δημοσίευση εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, εφόσον έχουν εκτίσει ή εκτίουν με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Κρατούμενοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος ή σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη δημοσίευση εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που υπερβαίνει τα δέκα απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

5. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των κρατουμένων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου προκειμένου να εισαχθούν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Στους φακέλους των κρατουμένων των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνεται έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του σωφρονιστικού καταστήματος ή της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων με εμπεριστατωμένη αναφορά για την προσωπικότητα και το κοινωνικό περιβάλλον του κρατουμένου προκειμένου να αποφασιστεί η αναγκαιότητα και η προσφορότητα επιβολής αναμορφωτικών μέτρων.

6. Απολύσεις που γίνονται κατά το άρθρο αυτό ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης στις αρμόδιες υπηρεσίες ποινικού μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων.

7. Σε αλλοδαπούς που χορηγήθηκε υφ' όρον απόλυση ή εξέτισαν πλήρως την ποινή τους και τελούν υπό δικαστική απέλαση, εφόσον η απέλαση αυτή δεν έχει καταστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εφικτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, εντός δέκα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, με διάταξη την αναστέλλει υποχρεωτικά, επιβάλλει όρο ή όρους του άρ. 100 παρ. 3 ΠΚ και απολύει άμεσα τον κρατούμενο, εκτός αν η απέλαση πρόκειται να εκτελεστεί άμεσα και πάντως όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των 15

ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος. Στους απολυόμενους με οποιονδήποτε τρόπο αλλοδαπούς μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3907/2011 για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους. Δικαστικές απελάσεις που έχουν επιβληθεί με βάση ποινή φυλάκισης παύουν να ισχύουν και δεν εκτελούνται από τη δημοσίευση του παρόντος.

8. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 105 ΠΚ εφαρμόζεται αναδρομικά από την έναρξη της έκτισης της ποινής και μόλις πληρωθούν οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 10

Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων: α) 49 παρ. 2 του ν. 2721/1999 (Α' 112), β) 7 παρ. 3 του ν. 3060/2002 (Α' 242), γ) 14 παρ. 13 του ν. 3038/2002 (Α' 180), δ) 4Ζ του ν. 3388/2005 (Α' 225), ε) 59 του ν. 3659/2008 (Α' 77) και στ) 44 του π.δ/τος 101/2014, όπως διαμορφώθηκαν μετά την κατάργηση των κενών με την αριθ. 110820/23-11-2011 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (Β' 2767) και τη διατήρηση ορισμένων εξ αυτών με την αριθ. 14413/9-2-2012 (Β' 487), κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1α του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226), αυξήθηκαν με το άρθρο 80 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και κατανεμήθηκαν με το π.δ. 101/2014 (Α' 168), αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων κατά κατά είκοσι (20)
2. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Νοσηλευτικής κατά είκοσι (20)
3. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας κατά είκοσι (20)
4. Του κλάδου ΔΕ Φύλαξης κατά διακόσιες πενήντα (250)
5. Του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης κατά εκατόν πενήντα (150)
6. Του κλάδου ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού κατά είκοσι (20)

Άρθρο 11

1. Ο αριθμός των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργάσιμων ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 21.1.2015, δύναται να καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

2. Ο αριθμός των ωρών για εργασία πέραν του πενθημέρου του προσωπικού φρούρησης που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 15.3.2015 δύναται να καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 12

Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων: α) 49 παρ. 2 του ν. 2721/1999 (Α' 112), β) 7 παρ. 3 του ν. 3060/2002 (Α' 242), γ) 14 παρ. 13 του ν. 3038/2002 (Α' 180), δ) 4Z του ν. 3388/2005 (Α' 225), ε) 59 του ν. 3659/2008 (Α' 77) και στ) 44 του π.δ/τος 101/2014, όπως διαμορφώθηκαν μετά την κατάργηση των κενών με την αριθ. 110820/23-11-2011 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (Β' 2767) και τη διατήρηση ορισμένων εξ αυτών με την αριθ. 14413/9-2-2012 (Β' 487) όμοια, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1α του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226), αυξήθηκαν με το άρθρο 80 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και κατανεμήθηκαν με το άρθρο 44 του π.δ/τος 101/2014 (Α' 168), αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΔΕ Φύλαξης κατά τριακόσιες σαράντα (340)
2. Του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης κατά εκατόν εξήντα (160)

Άρθρο 13

Το άρθρο 312 του Ποινικού Κώδικα και ο τίτλος του αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 312. Πρόκληση βλάβης με συνεχή σκληρή συμπεριφορά.

Αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, τιμωρείται με φυλάκιση όποιος με συνεχή σκληρή συμπεριφορά προξενεί σε τρίτον σωματική κάκωση ή άλλη βλάβη της σωματικής ή ψυχικής υγείας. Αν το θύμα δεν συμπλήρωσε ακόμη το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του ή δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του και ο δράστης το έχει στην επιμέλεια ή στην προστασία του ή ανήκει στο σπίτι του δράστη ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή που του το έχει αφήσει στην εξουσία του ο υπόχρεος για την επιμέλειά του επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος με κακόβουλη παραμέληση των υποχρεώσεών του προς τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνεται αιτία να πάθουν σωματική κάκωση ή βλάβη της σωματικής ή ψυχικής τους υγείας.